

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o spremenjenem predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema „EURODAC“ za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. [...] (prenovitev)

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku na spletni strani ENVP na naslovu <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 28/03)

1. Uvod

1.1 Posvetovanje z Evropskim nadzornikom za nadzor podatkov (ENVP)

1. Komisija je 30. maja 2012 sprejela predlog v zvezi s prenovitvijo uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema „EURODAC“ za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. [...] (o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva) in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema EURODAC, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol zaradi kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (v nadaljnjem besedilu: predlog) ⁽¹⁾.

2. Komisija je 5. junija 2012 predlog poslala ENVP za posvetovanje v skladu s členom 28(2) Uredbe (ES) št. 45/2001. ENVP priporoča, naj se v preambulo predloga vključi sklic na to posvetovanje.

3. ENVP obžaluje, da službe Komisije ENVP niso zaprosile, naj Komisiji pred sprejetjem predloga predloži neformalne pripombe v skladu z dogovorjenim postopkom v zvezi z dokumenti Komisije, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov ⁽²⁾.

4. Predlog je bil predložen ministrom za notranje zadeve na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 7. in 8. junija 2012 ter je trenutno v obravnavi v Svetu in Evropskem parlamentu s ciljem sprejetja uredbe po rednem zakonodajnem postopku do konca leta 2012. Namen tega mnenja ENVP je prispevati k temu postopku.

7. Sklepne ugotovitve

87. ENVP ugotavlja, da so v zadnjih letih v Komisiji, Svetu in Evropskem parlamentu obširno razpravljali o potrebi po dostopu do podatkov iz sistema EURODAC za namene kazenskega pregona. Razume tudi, da je razpoložljivost podatkovne zbirke s prstnimi odtisi lahko koristen dodatni instrument v boju proti kriminalu. Vendar ENVP opozarja, da ta dostop do sistema EURODAC resno vpliva na varstvo osebnih podatkov oseb, katerih podatki so shranjeni v sistemu EURODAC. Da bi bil tak dostop upravičen, mora biti podprt z jasnimi in nespornimi elementi, dokazati pa je treba tudi sorazmernost obdelave. To je še toliko bolj potrebno v primeru poseganja v pravice posameznikov, ki pomenijo ranljivo skupino, ki jo je treba zaščititi, kot je predvideno v predlogu.

88. Do zdaj zagotovljeni dokazi – ob upoštevanju tudi zgoraj opisanih posebnih okoliščin – po mnenju ENVP niso zadostni in posodobljeni, da bi dokazovali potrebo po odobritvi dostopa do sistema EURODAC za namene kazenskega pregona in njeno sorazmernost. Obstaja že vrsta pravnih instrumentov, ki državi

⁽¹⁾ COM(2012) 254 konč.

⁽²⁾ Komisija se je z ENVP o spremembi uredbe o sistemu EURODAC zadnjič neuradno posvetovala leta 2008.

članici omogočajo vpogled v prstne odtise in druge podatke organov kazenskega pregona, ki jih hrani druga država članica. Kot osnovni pogoj za dostop zaradi kazenskega pregona je potrebna mnogo boljša utemeljitev.

89. ENVP v tem okviru priporoča, naj Komisija zagotovi novo oceno učinka, v kateri bodo obravnavane vse možnosti politike ter zagotovljeni trdni dokazi in zanesljivi statistični podatki in ki bo vključevala oceno z vidika temeljnih pravic.

90. ENVP je opredelil več dodatnih vprašanj, ki so:

Veljavna zakonodaja o varstvu podatkov

91. ENVP poudarja potrebo po jasnosti glede tega, kako so določbe predloga, v katerih so določene nekatere pravice in obveznosti glede varstva podatkov, povezane z Okvirnim sklepom Sveta 2008/977/PNZ in Sklepom Sveta 2009/371/PNZ (glej oddelek 4).

Pogoji za dostop zaradi kazenskega pregona

Kot je navedeno zgoraj, je treba najprej dokazati, da je dostop do sistema EURODAC zaradi kazenskega pregona kot tak potreben in sorazmeren. Pri tem bi bilo treba upoštevati spodnje pripombe.

92. ENVP priporoča naslednje:

- pojasni naj se, da je prenos podatkov iz sistema EURODAC na tretje države prepovedan tudi v primeru uporabe podatkov iz sistema EURODAC za namene kazenskega pregona (glej točki 43 in 44),
- k informacijam, sporočenim posamezniku, na katerega se podatki nanašajo, naj se dodajo nameni kazenskega pregona (glej točko 45),
- nedvoumno naj se zagotovi, da je dostop imenovanih organov do podatkov iz sistema EURODAC omejen na namene kazenskega pregona (glej točko 49),
- določi naj se, da je za dostop do podatkov iz sistema EURODAC za namene kazenskega pregona potrebna predhodna sodna odobritev, ali vsaj, da mora organ, pristojen za preverjanje, svoje dolžnosti in naloge opravljati neodvisno in ne sme sprejemati navodil v zvezi z izvajanjem preverjanja (glej točki 50 in 51),
- doda naj se merilo „potrebe po preprečitvi neposredne nevarnosti, povezane s hudimi kaznivimi ali terorističnimi dejanji“, kot izjemen primer, ki utemeljuje vpogled v podatke iz sistema EURODAC brez predhodnega preverjanja s strani organa, pristojnega za preverjanje, ter določi naj se konkreten rok za naknadno preverjanje (glej točki 53 in 54),
- v zvezi s pogoji dostopa naj se dodajo pogoji (i) predhodnega vpogleda v vizumski informacijski sistem, (ii) „utemeljenega suma, da je storilec terorističnega ali drugega hudega kaznivega dejanja zaprosil za azil“, in (iii) „bistvenega“ prispevka k namenom kazenskega pregona ter pojasni, kaj pomenijo „razumni razlogi“ (glej točki 56 in 57),
- v uvodni izjavi naj se opišejo položaji, ki utemeljujejo *neposreden* dostop Europolu do centralne enote sistema EURODAC, in določi, da strogi pogoji za dostop, ki veljajo za nacionalne imenovane organe, veljajo tudi za Europol (glej točki 58 in 59),
- zagotovi naj se, da za primerjavo prstnih odtisov zaradi kazenskega pregona v vsakem primeru veljajo vsaj enaki zaščitni ukrepi, kot so predvideni za namene dublinske uredbe (glej točko 62),
- jasneje naj se določijo pravila o hranjenju in izbrisu podatkov (glej točko 64),
- pojasni naj se, katere dodatne informacije v zvezi z „zadetkom“ bodo po potrebi sporočene Europolu (glej točki 65 in 66),
- opredeli(-jo) naj se natančen(-ni) namen(-i) zahteve upravnega odbora agencije za primerjave s podatki iz sistema EURODAC s strani organov kazenskega pregona države članice in anonimizacija podatkov, ki jo opravijo organi kazenskega pregona pred posredovanjem podatkov upravnemu odboru, ter obnovijo pravila o poklicni skrivnosti (glej točki 67 in 68),

- zagotovi naj se dostop ENVP in nadzornega organa Europolu do evidence, ki jo vodi agencija oziroma Europol, ter obveznost hranjenja evidence tudi za izvajanje rednega samorevidiranja sistema EURODAC (glej točki 79 in 85),
- pojasni naj se nadzor nad Europolovimi dejavnostmi obdelave podatkov (glej točko 81).

Druge določbe

93. ENVP priporoča:

- sistem neprekinjenega delovanja naj se nadomesti s potrebo po načrtu neprekinjenega delovanja in zagotovi naj se pravna podlaga za izvajanje ukrepov, ki vsebujejo podrobnosti takega načrta (glej točko 72),
- zagotovi naj se, da začasna ali trajna nezmožnost zagotovitve uporabnih prstnih odtisov ne bo negativno vplivala na pravni položaj posameznika in nikakor pomenila zadostnega razloga za zavrnitev obravnave ali zavrnitev prošnje za azil (točka 73),
- zagotovi naj se usklajenost med obveznostmi agencije, držav članic in Europolu za vodenje evidence in dokumentacije o dejavnostih obdelave podatkov (glej točko 77),
- izboljšajo naj se določbe o varnosti podatkov (glej točko 82),
- ENVP naj se vključi v predložitev letnega poročila agencije (glej točko 83);
- v člen 43 naj se doda obveznost držav članic in Europolu, da stalno posodablja informacije, ki so jih predložile Komisiji, in zahteva naj se, da Komisija te informacije na razpolago državam članicam, Europolu in javnosti „prek elektronske objave, ki se nenehno posodablja“ (glej točko 86).

V Bruslju, 5. septembra 2012

Peter HUSTINX
Evropski nadzornik za varstvo podatkov
